

לקח מהפרשה,

"וכתובת קעקע לא תתנו בכס..." (יט' כח')

שאלה מרתקת בצירוף תמונה הגיעה אל הגאון הרב זילברשטיין שליט"א. בתמונה נראה אדם שלפי תווי פניו הוא ערבי מבטן ומלידה, ועל ידו נחקק 'מגן דוד' בכתובת קעקע. לאחר בירור נודע שהאיש מתגורר במצרים והוא בעצם יהודי לכל דבר, כיוון שאמו יהודיה שנחטפה עם בנות נוספות ואולצה להינשא למוסלמי. אדם זה נולד לה מבעלה המוסלמי ובכדי להניאו מלהתחתן בעתיד עם מוסלמית, קעקעה האם 'מגן דוד' על ידו, כדי שידע שהוא יהודי. האיש שמתגורר עד היום במצרים, נאלץ להסתיר כל העת את ידו החקוקה כדי שלא יזהו את הסימן ויהרגוהו. יש ללמוד מזה על מסירות נפשה של האם המוכנה להפקיר את חייו של בנה עם מנת שלא יעשה איסורים הקשורים בקדושת העם היהודי.

השאלה ההלכתית שהתעוררה כתוצאה מכך הייתה האם אכן מותר לאימא לחקוק את כתובת קעקע על בנה כדי למנוע ממנו להינשא לגויה? שאלה זו קשורה בעצם לשאלה הידועה: האם מותר לרופא לסייע בעשיית כתובת קעקע? הרב השיב שבמקרה כזה שעל ידי הקעקוע ימנע מלהיטמע בין הגויים יהיה מותר בתנאי שאת הקעקוע יעשה גוי. (עלינו לשבח)

פינת ההלכה

מהלכות ספירת העומר / תפ"ט

הברכה ואופן הספירה:

א: סופרים את ספירת העומר ממוצאי חג ראשון של פסח, הספירה נמשכת ארבעים ותשעה יום.
ב: כל אחד צריך לספור בעצמו.

ג: לפני הספירה מברכים 'א.א.ק.ב.ו. על ספירת העומר'. (לא מברכים 'שהחיינו' לפני ספירת העומר.)

ד: צריך לברך ולספור בעמידה. מי שספר בישיבה מכל סיבה שהיא יצא ידי חובה.

ה: נוהגים שכל אחד גם מברך על הספירה בעצמו. (למעט מי שאינו יכול.)

ו: מנהג תימן ששליח ציבור מברך בשביל כולם, וכל אחד סופר בעצמו.

ז: מנהג תימן לספור את העומר בארמית.

ח: סופרים גם את הימים וגם את השבועות, כמו שכתוב בסידורים.

זמן הספירה:

א: סופרים את העומר אחרי תפלת ערבית. יש סופרים אחרי קדיש תתקבל, ויש אחרי 'עלינו לשבח'.

ב: רצוי לספור מיד אחרי צאת הכוכבים, ואפשר לספור בברכה כל הלילה.

ג: מי שספר בין השמשות (מהשקיעה עד צאת הכוכבים) יצא. ורצוי לספור שוב אחרי צאת הכוכבים בלי ברכה.

ד: מי שספר לפני השקיעה לא יצא ידי חובה, ויספור שוב בברכה אחרי צאת הכוכבים.

ה: מי שלא ספר כל הלילה, יספור ביום (עד השקיעה) בלי ברכה, ויספור בשאר ימים בברכה.

ו: מי שלא ספר יממה שלימה, סופר בשאר ימים בלי ברכה.

ז: טעה בספירה (ספר חמשה ימים במקום ארבעה וכדו') וגילה שטעה רק אחרי צאת הכוכבים של היום הבא, יספור בשאר הימים בלי ברכה.

ח: מי שלא יכול לברך, יתכוון לצאת בברכה של משהו אחר (וצריך לבקש ממנו קודם שיכוון להוציא את השומע ידי חובה בברכה) ואחרי שיענה אמן יספור בעצמו את העומר.

ט: מי שמסתפק אם החסיר יום מימי הספירה, או אם טעה בספירה, יספור בשאר הימים בברכה.

י: מי שספר בלי ברכה יצא ידי חובת ספירה, והפסיד את הברכה.

יא: מי שנשאל למניין הספירה אחרי השקיעה קודם שספר בעצמו, יענה: אתמול היה כך וכך לספירה.

קטן בספירה:

א: ילד שלא הגיע לגיל בר מצווה ויודע לספור ספירת העומר, צריך לספור בברכה.

ב: ילד כנ"ל ששכח לספור יום שלם רשאי להמשיך לספור בברכה בשאר לילות.

ג: מי שיבר המצווה שלו חל באמצע ימי הספירה, יש אומרים שמיום בר המצווה יפסיק לברך על הספירה, לכן כדאי במקרה כזה שיבקש מאחר להוציא אותו ידי חובת הברכה, ויספור בעצמו.

"לא תגנובו ולא תכחשו ולא תשקרו..."

פעם בא שוחט תלמיד חכם מובהק וירא שמיים לר' ישראל מסלנט, והביע את רצונו לעזוב את מלאכת השחיטה בגלל האחריות הגדולה של איסור נבלה. 'במה אתה רוצה להתעסק?' שאל אותו ר' ישראל? 'אפתח חנות ואעסוק במסחר השיב השוחט'. תמה ר' ישראל ואמר: 'בשחיטה אתה חושש שאין בה כי אם לאו אחד של נבלה, על אחת כמה וכמה יש לחשוש בחנוונות שכרוכים בה הרבה אזהרות ואיסורים. לא תגזול, לא תחמוד, לא תעשוק, לא תונו, לא תגנובו לא תכחשו, לא תשקרו, מצוות לא תעשה ועשה של מידות ומשקלות...'

(תנועת המוסר - עיטורי תורה)

דברים לזכרה של לירז ז"ל

תלתלים שחורות, עיניים גדולות נבונות וחכמות, קטנה - אבל עצמתית. בעלת נוכחות שמחה וזורמת, כזו היית לירז. הגעת אלינו הביתה מחופשת פעמיים. בפורים קטן לפרפר, ובפורים לבלה. כמה משמעות יש בשתי תחפושות אלו. אהבת את החופש. דילגת מפרח לפרח והשקת את כולם באמרי פיך ובצחוק השובב שלך. היית גם כלה, נקייה וצחורה מחטאים, וכך גם עלית השמימה, ללא שום חטא.

שרת במלווה מלכה שקיימו 'זיכרון מנחם'. בהתחלה בביישנות, ואחר כך עם הרבה ביטחון, שיר עם מסר שעלינו לקחת: 'מי שמאמין לא מפחד את האמונה לאבד... ואכן לא פחדת, התמודדת בגבורה בתקופה הקשה של חיידך. לירז, את כבר לא איתנו, אבל השארת את חותמך בכל הליכות חיינו. התחזקנו כולנו בזכותך, קבלנו על עצמנו קבלות שונות לזכותך, אין לי ספק שזה לא לשווא. והן תעמודנה לזכותך.

בתקופה קשה זו גילנו שיש בתוכנו גיבורים. אנשים שקטים ללא עיטורים ופרסומת, אך מלאי עצמה ואמונה. יפתח ומירב- הייתם שליחים לגדל ילדה עם נשמה כל כך גבוהה. נתתם את הנשמה, המסירות שלכם הייתה ללא גבול. עשיתם עבור לירז הכול, אבל הכול.

אי אפשר היה שלא להתפעל מהעזרה שהגישו ארגון 'זיכרון מנחם'. רגישות לצרכי המשפחה, עזרה עם הילדים, עידוד ותמיכה, ואפילו 'ארגון מלווה' מלכה עם לירז, כדי להכניס את השמחה שהיא הדלק והתרופה החשובה ביותר.

לירז, היי מליצת יושר על משפחתך על המושב ועל עם ישראל.

שבת שלום שושנה.

סיפור לשבת

בית הכנסת ניצל

הוראת השלטונות היתה, שיש לפזר את מצבורי המזון הצבאיים בכל אזורי המדינה. בכל עיר אמור היה אחד הבניינים הגדולים לשמש מחסן מזון, שיעמד לשרות הצבא. משלחת מיחדת, שבה היו חברים פקידים בדרגים שונים, נדדה בין הערים וחפשה מבנים מתאימים. לאחר שהיתה בוחרת בבנין כלשהו, היה הבנין מפקע מבעליו תמורת פצוי סמלי בלבד.

יום אחד הגיעה המשלחת לעיר רימנוב. זו לא היתה עיר גדולה, והאפשרויות שעמדו לפני הוועדה לא היו רבות. פעבר ימים אחדים עמדה הוועדה להכריז על החלטתה. מזכיר המועצה יצא כדי להודיע על הבחירה. הכל היו דרוכים למוצא פיו. "בית-הכנסת הגדול של היהודים יהיה למחסן המזון הצבאי", קרא האיש ונבלע שוב בתוך בנין המועצה. את תגובת היהודים קשה לתאר. ההלם שאחז בהם היה מחלט. אפלו אזרחי העיר הנכרים נדהמו לשמע הבחירה המשונה. מעולם לא העלה איש על דעתו כי בנין המשמש לצרכי דת יחרם על ידי השלטונות כדי להפכו לאחסן מזון!... פניהם של היהודים חפו וראשיהם הרקנו בחסר אונים ובתחושת עלבון והשפלה. הכל ידעו כי מעולם לא הצליח אדם או גורם כלשהו לשנות את החלטותיה של הוועדה הממשלתית. פרנסי הקהל התכנסו לטכס עצה. רעיונות שונים עלו ונפלו בזה אחר זה. כל נסיון לשנות את רע הגזירה נתקל בחומת אדישות והתנגדות מצד השלטונות. כאשר נוכחו ראשי הקהלה שאפסו כל הסבוכים לשנות את ההחלטה בדרכי הטבע, החליטו לפנות אל הצדיק רבי מנחם-מענדל מרימנוב ולבקש ישועה שלא על-פי דרכי הטבע. הצדיק האזין בלב נשבר לדברים והתעמק שעה ארצה במחשבותיו.

"שמעוני רבותי", נענה לבסוף, "חובה עלינו למצא פתח כלשהו, ולו גם קטן, להצלת בית-מקדש מעט זה של עירנו. חזרו אפוא עתה לבתיכם, ולעת ערב נשוב ונתכנס. עד אז יוגיע כל אחד מכם את מוחו בחפוש אחר כל שגב של רעיון". לעת ערב שבו פרנסי הקהל והתכנסו אצל רבם. "נו, האם העלה מישהו מכם רעיון כלשהו?", פנה הצדיק אל הנוכחים. האנשים שסביבו נעו באי-נוחות על פסאותיהם. "נו, רבותי, שום דבר? אפלו לא קצה של רעיון?!", הביע הצדיק את תמיהתו. פתאום נענה אחד העסקנים, ר' שמעון שמו. "אולי רבי, יש משהו ברעיון שעלה במוחי", אמר. "נו, נו", דחק בו רבי מנחם-מענדל, "דבר". "כידוע, הרעפים המכסים על גג בית-הכנסת הגדול שבורים בכמה מקומות, ובימי החורף הגשם דולף בעדם פנימה. נתן לשער אפוא, כי החורף הקרוב יסב נזקים כבדים לתבואת הצבא, אם תאחסן בו. יתכן שמעז יצא מתוך ובגלל הרעפים השבורים הללו תאלץ הרשות בעצמה לפנות את בית-הכנסת ולמצא לתבואה מחסן חלופי..."

פניו של הצדיק לבשו ארשת רצינית. עד לאותו רגע לא היה ידוע לו מצבו של בית-הכנסת, שכן הוא היה שקוע בכל נפשו ומאודו בתפליותיו. "מה אתה אומר, ר' שמעון?", קרא הצדיק בהתרגשות. "הרעפים שעל גג בית ה' שבורים, הגשם דולף פנימה ואיש מכם אינו טורח כלל לתקן את בדיק הבית! העודכם תמהים על הגזירה שנחתה עלינו! מה פלא בכך, לאחר נהיגת הזלזול בבית-מקדש מעט זה!..." ראשי הקהלה נותרו המומים. אולם הצדיק לא הרפה. "לא פתח הצלה אני רואה כאן, אלא המכשול עצמו. הודרוזו לתקן את המקנות. עוד היום עליכם לשכר פועלים לתקן את הרעפים השבורים. מהרו פן תאחרו את המועד!..." איש לא ידע לתת הסבר מניח את הדעת לדבר, אבל העבדות מדברות בעד עצמן. ימים מספר לאחר ההודעה על בחירת בית-הכנסת הגדול של רימנוב לשמש אחסן מזון צבאי, ובעוד הלמות הפטישים בשעת תקון גג הרעפים שלו מהדהדת למרחקים, עזבו חברי הוועדה הממשלתית את העיר כלעמת שבאו, מבלי לשוב אליה עוד...